

Reactie op 'proefversie wetsvoorstel cameratoezicht in slachthuizen en verzamelcentra'

- In zijn algemeenheid: Het is ontzettend goed nieuws dat deze wet er komt en dat dieren in slachthuizen en op verzamelplaatsen beter beschermd zullen worden tegen welzijnsovertredingen. Hiervoor dus alvast onze grote dank.
- Een aantal **algemene zaken** vallen ons op: Het is vanuit dit wetsvoorstel nog onduidelijk of er **live** kan worden meegekeken. Dat is wel uiterst belangrijk, omdat problemen dan zo snel mogelijk gesignaleerd worden, zeker in de toekomst, wanneer AI de analyse van de beelden vergemakkelijkt. Ook is het belangrijk dat mensen op de werkvloer weten dat er áltijd mogelijk wordt meegekeken via camera. Dat beschermt niet alleen de dieren, maar ook de medewerkers van het slachthuis en de NVWA. Ze kunnen zich gesteund voelen door het extra paar ogen dat de camera biedt.
- Ook is het ontzettend belangrijk dat het wetsvoorstel zich niet beperkt tot de slachthuizen, maar dat ook de verzamelcentra worden meegenomen. Er zijn de afgelopen jaren meerdere malen situaties geweest waarbij het welzijn in de verzamelcentra ernstig aangetast was. Hier is onvoldoende toezicht op vanuit de overheid. Enkele misstanden zijn door bijvoorbeeld Eyes on Animals (zeugen met ernstige grote verwondingen) of Animal Rights (wraakvarkens die vanuit Nederlandse exportcentra naar België zijn vervoerd) in de openbaarheid gekomen. De NVWA heeft in die gevallen niet of niet afdoende ingegrepen of in kunnen grijpen. Deze misstanden hebben minder media-aandacht gegenereerd dan de overtredingen in de slachthuizen. Misschien is er daardoor ook iets minder politieke aandacht voor geweest. Maar de noodzaak voor adequaat, live cameratoezicht is op verzamelcentra even groot als in het slachthuis.
- **Meer specifiek:**
- ad artikel 8.44a, lid 1: Er staat '...vast te leggen van in de inrichting verrichte handelingen met betrekking tot dieren en daarvan afkomstige producten...' Het lijkt ons verstandig het woordje 'alle' toe te voegen. Dan wordt het '**alle** in de inrichting verrichte handelingen...' Het is namelijk belangrijk om toe te voegen dat overal waar dieren (mogelijk) nog in leven zijn in de aanvoerhal en in het slachthuis, tot na het verbloeden, er een camera op ze gericht is. Er mogen geen dode hoeken zijn.
- 8.44a, 'uitzonderingen' : Het is ons volstrekt onduidelijk waarom je in de wet zou moeten opnemen dat je ook een uitzondering kunt krijgen. Dat lijkt ons vragen om problemen en het leidt vast tot een berg verzoeken tot uitzondering. Ook in kleine slachthuizen kan er flink veel mis gaan, en ook al slachten ze daar kleinere aantallen dieren, ieder dier dat lijdt omdat het toezicht niet afdoende of onafhankelijk genoeg is, is er één te veel. Dit is dus onverantwoord. Het lijkt ons beter dit artikel te schrappen en in individuele gevallen, bijvoorbeeld waar er een te grote financiële belasting is voor kleine slachthuizen of verzamelplaatsen, te werken met financiële steun om aan de wet te kunnen voldoen. Er kan bijvoorbeeld gewerkt worden met een tegemoetkoming in de kosten vanuit de overheid of vanuit een door bedrijven gezamenlijk gedragen fonds. Individuele slachthuizen of verzamelplaatsen uitzonderen van verplicht cameratoezicht is niet wenselijk.
- 8.44a onder 3: Heel goed en belangrijk dat er alvast rekening wordt gehouden met kunstmatige intelligentie als tool om de vele waarnemingen efficiënt te analyseren en het toezicht daarmee te verbeteren. Erg belangrijk dat dit vast in de wet wordt opgenomen.

- Goed dat benoemd wordt dat persoonsgegevens uiteraard beschermd mogen worden met bewerking van de beelden, maar dat verder niet bewerkt mag worden. Hoe kan dit ook gecontroleerd worden door de overheid en NVWA? Het moet gesignaleerd kunnen worden wanneer beelden bewerkt zijn.
- 8.44c. **Uitermate belangrijk** dat 'via internet' benoemd staat. Dat is heel erg goed. Dat er zorg wordt gedragen dat beelden **extern** kunnen worden uitgelezen. Wat hieruit nog niet expliciet blijkt, is dat er ook real-time kan worden meegekeken, terwijl dat wel het meest fraudebestendig is en ook door de Tweede Kamer gevraagd is. Wellicht kan dit in de toelichting explicieter gemaakt worden? Daar staat nu 'De exploitant van het slachthuis of het verzamelcentrum is verplicht de toezichthouders toegang te verschaffen tot deze beelden, geluiden en waarnemingen. Dit kan zowel in het slachthuis en verzamelcentrum zijn als via het internet.' Hieraan kan het best worden toegevoegd dat er te allen tijde toegang moet zijn tot zowel de eerder vastgelegde gegevens, als tot de waarnemingen die op dat moment realtime worden vastgelegd. En dat die toegang er zowel ter plaatse als op afstand via internet moet zijn.
- Ook heel goed, en heel belangrijk, is dat '**geluid**' ook is opgenomen in dit wetsvoorstel. Angst en stress bij dieren kan snel door analyse van geluiden worden gesignaleerd. Het zou dus een omissie zijn om beeldopnamen te maken zonder daarbij ook geluidsoptnamen te maken.
- **Wij willen tot slot graag nog het volgende benadrukken:**
- Cameratoezicht wordt al jaren toegepast in Nederland op bijvoorbeeld autosnelwegen. Inmiddels is aangetoond dat cameratoezicht een positief effect heeft op de naleving van wet- en regelgeving. Uit de evaluatie van de pilot cameratoezicht bleek al dat bij toezicht mét camera's de NVWA vele malen meer onregelmatigheden en overtredingen constateerde dan bij het toezicht zonder camera's. De pakkans is dus groter. Op termijn leidt dat naar verwachting uiteraard tot minder overtredingen.
- Cameratoezicht mag geen vervanging zijn van fysieke inspecties. Alle verplichtingen met betrekking tot cameratoezicht zijn een toevoeging aan de huidige eisen en veranderen niks aan de verplichtingen wat betreft aanwezigheid van inspecteurs in slachthuizen. In de toelichting bij het wetsvoorstel staat wel nadrukkelijk dat het cameratoezicht zal bestaan 'aanvullend op het bestaande fysieke toezicht'. Is dat juridisch voldoende geborgd?
- De kwaliteit van de camera's en de lenzen dusdanig moet zijn dat de toezichthouder goed kan waarnemen wat er op de vloer afspeelt. In de praktijk komt het te vaak voor dat camera's op een te verre afstand geplaatst zijn, lenzen beslagen of vies zijn of van onvoldoende kwaliteit.
- In de toelichting staat onder 3: *Omdat de exploitant als eerste de beelden ziet en deze ook gebruikt ter verbetering van het bedrijfsproces, is de exploitant verwerkingsverantwoordelijk.* Het lijkt ons bij real-time camera-toezicht absoluut geen vaststaand gegeven dat de exploitant de eerste is die de beelden ziet. Het is ook nog eens zeer de vraag in hoeverre de exploitanten (of diens medewerkers) actief naar de beelden kijken. De ervaring leert dat bij het huidige vrijwillige cameratoezicht er lang niet altijd ook iets met de beelden gedaan wordt. Kortom, er schuilt misschien een risico in om dit wel zo in de wet op te nemen. In enkele, zo niet meerdere gevallen, zal het de overheid zijn die als eerste (of enige) de beelden ziet.
- De tekst '*exploitant gebruikt de beelden ter verbetering van het bedrijfsproces*' is vreemd. Dat is nergens bij wet verplicht. Uiteraard is het te hopen dat exploitant de beelden daarvoor gebruikt, maar dit kan niet voor alle bedrijven zo gesteld worden, denken wij.